

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 508634

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Sylwia Gwiazdowska-Stańczak

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok III - Semestr 5

Punkty ECTS: 1

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

- C1 - przedstawienie najistotniejszych zagadnień teoretycznych oraz prawidłowości charakteryzujących procesy wychowania i nauczania
- C2 - zapoznanie studentów ze znaczeniem procesów wychowania i nauczania dla wspierania rozwoju w różnych obszarach funkcjonowania człowieka

Wymagania wstępne:

brak

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

1. Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat przedmiotu psychologii wychowania i nauczania; opisuje elementy i mechanizmy procesu wychowawczego oraz warunki kontaktu wychowawczego - K_W01;

2 Student ma wiedzę dotyczącą wychowawczych uwarunkowań rozwoju wychowanka, opisuje elementy i mechanizmy procesu wychowawczego w różnych środowiskach (rodzina, szkoła, media masowe); zna podstawowe techniki wychowawcze; K_W05

UMIĘTNOŚCI

1. Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii wychowania i nauczania oraz powiązanych z nimi dyscyplin do analizowania i wskazywania wychowawczych uwarunkowań rozwoju wychowanka - K_U01

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

1. Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz rozwoju własnych kompetencji związanych z pracą psychologa wychowawczego K_K01

Metody dydaktyczne:

wykład, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego (pytania testowe wielokrotnego wyboru z zakresu problematyki omawianej na wykładzie).
Podstawą uzyskania pozytywnej oceny z egzaminu jest uzyskanie minimum 60% punktów

Treści programowe przedmiotu:

Wprowadzenie do psychologii wychowawczej: pojęcie wychowania, wychowanie a nauczanie.

Środowiska wychowawcze – ujęcie systemowe: ich specyfika, wzajemne zależności oraz wpływ na rozwój i kształtowanie się osobowości dzieci i młodzieży

Elementy procesu wychowawczego – cele, interakcja wychowawcza między wychowawcą a wychowankiem, kontekst społeczno-kulturowy

Mechanizmy wpływu wychowawczego

Techniki wychowawcze

Postawy rodzicielskie, konsekwencje postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka

Błędy wychowawcze

Wychowawcze aspekty korzystania z mediów masowych – zagrożenia oraz możliwości

Wybrane zagrożenia w procesie wychowania dziecka w różnych środowiskach i kontekstach (m.in. przemoc w rodzinie, mobbing w szkole, cyberprzemoc)

Wybrane dziedziny wychowania (m.in. edukacja medialna)

Literatura:

Literatura podstawowa

- Andrzejewska, A. (2014). Dzieci i młodzież w sieci zagrożeń realnych i wirtualnych. Aspekty teoretyczne i empiryczne. Warszawa; Difin.
- Braun-Gałkowska, M. (1994) W tę samą stronę – książka dla nauczycieli o wychowaniu i lekcjach wychowawczych. Warszawa: Wydawnictwo Krupski i S-ka
- Dembo M. H. (1997). Stosowana psychologia wychowawcza. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Gurycka A., (1990). Błąd w wychowaniu, WSiP, W-wa
- Gurycka A. (1979). Struktura i dynamika procesu wychowawczego. Warszawa: PWN.
- Jurkowski A. (2003) (red.). Z zagadnień współczesnej psychologii wychowawczej. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Olweus, D. (1998). Mobbing - fala przemocy w szkole. Jak ją powstrzymać? Warszawa: Wyd. J. Santorski
- Przetacznik-Gierowska M., Włodarski Z. (1998). Psychologia wychowawcza. Tom II. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Pyżalski J. (2012) Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży, Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls”
- Spitzer M. (2013). Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci. Słupsk: Wyd Dobra Literatura.
- Wójcik Sz., (2012). Przemoc fizyczna wobec dzieci. Dziecko Krzywdzone, 2(39), 7-28.

Literatura uzupełniająca

- Gordon, T. (2001). Wychowanie bez porażek w praktyce. Warszawa IW PAX.
- Gurycka A., (1990). Błąd w wychowaniu, WSiP, W-wa
- Gwiazdowska-Stańczak, S., Sękowski, A. E. (2018). Rodzina uczniów zdolnych. Warszawa: Difin.
- Iwaniec, D. (2012). Emocjonalne krzywdzenie dzieci. Dziecko krzywdzone, 2(39), 29-47.
- Kowalik S. (red.), Psychologia ucznia i nauczyciela. Warszawa 2011.
- Łobocki M., (2003). Teoria wychowania w zarysie, Kraków
- Maćkiewicz, J. (2004). Przemoc wobec dziecka w rodzinie. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, 5 (430), 35-38.
- Oszwa U. (2005). Dziecko z zaburzeniami rozwoju i zachowania w klasie szkolnej. Vademecum rodziców i nauczycieli. Kraków: OW Impuls.
- Schaffer D.R., K. Kipp, Psychologia rozwoju. Od dzieciństwa do dorosłości, Gdańsk 2015, r. 14 i 15.
- Ulfik-Jaworska, I. (2005). Komputerowi mordercy. Tendencje konstruktywne i destruktywne u graczy komputerowych. Lublin: Wyd. KUL